
Gjør ungdom med kronisk sykdom det dårligere på skolen?

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

AMANDA HYLLAND SPJELDNÆS

Universitetet i Oslo

En norsk studie viser sammenhengen mellom kronisk sykdom og skoleprestasjoner blant ungdom.

Illustrasjonsfoto: JoKMedia/iStock

En studie med registerdata om nesten 470 000 ungdommer i Norge viser i hvor stor grad ulike sykdommer og skader påvirker deres skoleprestasjoner [\(1\)](#). Resultatene blir fremstilt som utdanningsbyrde ved sykdom (*educational burden of disease*), som er estimert fra assosiasjonen mellom å ha en bestemt diagnose og karaktersnitt som 16-åring og prevalensen av de ulike diagnosene i befolkningen.

Studien viser at de fleste diagnosene hadde liten påvirkning på skoleprestasjon. Mest påvirkning på skoleprestasjon hadde psykiske sykdommer (24,6 % hos gutter og 20,0 % hos jenter), særlig ADHD (henholdsvis 14,6 % og 7,5 %). Deretter kom endokrine og metabolske/ernæringsmessige sykdommer (4,6 % og 4,0 %) og generelle og uspesifiserte sykdommer (3,4 % og 5,2 %). Sykdom påvirket jenters totale skoleprestasjon mer enn gutters (53,5 % versus 46,5 %), noe som kan skyldes at psykisk sykdom, bortsett fra ADHD, er vanligere hos jenter. Psykisk utviklingshemning hadde stor påvirkning på skoleprestasjon for dem det gjaldt, men samlet sett liten betydning pga. relativ lav prevalens.

– Styrken ved denne studien er at den omfatter hele ungdomsbefolkningen med nesten komplette data. Det er godt design og unike og verdifulle resultater, sier Steinar Krokstad, som er professor i sosialmedisin ved NTNU.

– Svakheterne er knyttet til at kun sykdommer kodet av fastlegene kommer i betraktning, og analysene er heller ikke stratifisert for sosioøkonomisk status, sier han.

– Denne studien bør stimulere til pedagogisk nytenkning i grunnskole og videregående skole og til bedre behandling for psykisk sykdom hos barn og unge, sier Krokstad.

REFERENCES

1. Nordmo M, Kinge JM, Reme B-A et al. The educational burden of disease: a cohort study. *Lancet Public Health* 2022; 7: e549–56. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 3. oktober 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0571

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. juli 2026.